

Arnita Agrita Umalas
Rīgas Kultūru vidusskola
12.a klase
Pedagogs: Ingūna Kasparsons

Kāpēc Latvijai ir svarīgas manas Satversmē ietvertās pamattiesības?

Man bieži vaicā: “Kāds ir tavs mērķis, ko tu vēlies sasniegt pēc vidusskolas?” Bet sevi es saistu ar valsti, piederību Latvijai. Kāds ir Latvijas valsts mērķis? “Mūsu mērķis ir saprātīgi pārvaldīta, “zaļa”, radoša un starptautiski aktīva nacionāla valsts, kurā mīt demogrāfiski atjaunota, pilsoniski atbildīga un saliedēta Latvijas tauta.”¹ Latvija kā demokrātiska, tiesiska, sociāli atbildīga un nacionāla valsts balstās uz cilvēka cieņu un brīvību, atzīst un aizsargā cilvēka pamattiesības un ciena mazākumtautības.² Satversme ir Latvijas Republikas pamatlikums, kurā norādītas valsts pamatvērtības, pilsoņu pienākumi un tiesības. Satversme pirmo reizi publicēta 1922. gadā, un kopš izdošanas tai ir pievienota vēl viena nodaļa (Cilvēka pamattiesības) un preambula.

Jau kopš dzimšanas Satversmē iekļautās pamattiesības ietekmē manu dzīvi. Man tiek piešķirta Latvijas pilsonība, nodrošināta brīvība. Varu iegūt bezmaksas pamata un vidējo izglītību valsts valodā, saņemt veselības aprūpi, brīvi pārvietoties. Valsts garantē drošību.

Sasniedzot pilngadību, varu piedalīties pašvaldību un Saeimas vēlēšanās, kā arī varu pati kandidēt uz valsts amatiem. Valsts nodrošina, ka netikšu diskriminēta likuma priekšā. Latvija iegulda manī (un visos citos pilsoņos) līdzekļus, lai es izaugtu vesela un izglītota, konkurētspējīga. Cenzūra ir aizliegta, līdz ar to, ja šis aizliegums netiek pārkāpts, uzzinu informāciju vienlaicīgi ar citiem, un ļoti bieži informācijas iegūšanas ātrums spēlē galveno lomu dažādos, piemēram, biznesa darījumos.

Ja Latvija ir ievērojusi manas tiesības, būšu pietiekami kompetenta, lai tālāk iegūtu augstāku izglītību un labi apmaksātu darbu, tādējādi atgriežot valstij manī ieguldīto, maksājot nodokļus, palīdzot sabiedrībai pilnveidoties un – ideālā gadījumā – nesot Latvijas vārdu pasaulē. Kā arī, protams, es varu iesaistīties brīvprātīgo darbā, tādējādi palīdzot sabiedrībai, piedalīties dažādās akcijās un talkās, lai sakoptu šo zemi. Ja valstī kaut kas nav tā, kā tam vajadzētu būt, es, tāpat kā citi pilsoņi, varu uz to norādīt, piedaloties dažādos protestos vai mītiņos, iesaistoties politikā un piedaloties vēlēšanās. Ja Latvija ievēros manas un citu tiesības, tad pilsoņi būs apmierināti. Tas ir ļoti svarīgi Latvijai, jo valsts nevar pastāvēt bez pilsoņiem.

Ilgtermiņā, ja Latvija garantē manas un citu pilsoņu tiesības, tā ir spējīga augt un attīstīties, sasniegt savu mērķi un kļūt vienotāka. Protams, ja valsts nodrošina pilsoņiem tiesības, pilsoņiem ir jāpilda savi pilsoniskie pienākumi un jāpilnveido valsts, jo mēs formējam valsti un veidojam viņu tādu, kāda tā ir šobrīd un būs nākotnē. Svarīgi vienmēr atcerēties, ka ir ne tikai tiesības, bet arī pienākumi.

Latvijai ir svarīgas manas pamattiesības, jo, ja tās tiek ievērotas, tad kļūstu spējīga arī dot valstij atpakaļ, ieguldīt tajā. Manuprāt, Latvijas pilsoņi nenovērtē savas pamattiesības, jo tās tiek uzskatītas par pašsaprotamām un ir grūti iedomāties, ka kaut kur citur ir savādāk, ka

¹ Valsts prezidenta Valda Zatlera ievada uzrunas konferencē “1990. gada 4. maija Latvijas Neatkarības deklarācija: starptautiskie un iekšpolitiskie aspekti” fragments.

² LR Satversmes preambulas fragments.

mēs varētu dzīvot valstī, kur nav pieejama izglītība vai medicīniskā aprūpe, kur visi nav vienlīdzīgi likuma priekšā, kur pastāv strikta cenzūra.